

«Εγγυητής εις Χριστόν» -Ο ανάδοχος και ο ρόλος ΤΟΥ

[Ορθοδοξία / Θρησκευτική ζωή](#)

[Σοφία Καυκοπούλου, υπ. δρ Θεολογίας-Μουσικός](#)

Ο Κύριος Ιησούς Χριστός, μετά την Ανάστασή Του, δίνει στους Αποστόλους μία θεμελιώδη εντολή: «Πορευθέντες ουν μαθητεύσατε πάντα τα έθνη, βαπτίζοντες αυτούς εις το όνομα του Πατρός και του Υιού και του Αγίου Πνεύματος» (Ματθ. 20, 18-19). Δύο τινά προκύπτουν από την εντολή τού Θεανθρώπου· αφ' ενός η οικουμενικότητα τού χριστιανισμού που αφορά όλους τούς ανθρώπους, χωρίς φυλετικές, θρησκευτικές ή άλλες διακρίσεις. Είτε Ιουδαίοι, είτε Εθνικοί, είτε άνδρες, είτε γυναίκες, όλοι είναι πλάσματα τού Θεού, που πρέπει να μάθουν, να πιστέψουν και να βαπτιστούν. Αφ' ετέρου θεσμοθετείται το μυστήριο τού βαπτίσματος που είχε θεμελιωθεί ήδη με το βάπτισμα τού ίδιου τού Χριστού στον Ιορδάνη ποταμό. Το βάπτισμα με τριπλή κατάδυση σε νερό στο όνομα τής Αγίας Τριάδος, συμβολίζει την πνευματική αναγέννηση τού μεταπτωτικού ανθρώπου.

Ο πρώτος που κάνει ειδική αναφορά στον ανάδοχο είναι ο Τερτυλλιανός στο έργο

του De baptismo. Ακόμη, ο Ιππόλυτος Ρώμης παρουσιάζει εντέχνως τον σημαντικότερο ρόλο του αναδόχου, όπως αυτός ορίζεται από την αποστολική παράδοση. Ο ι. Χρυσόστομος ασχολήθηκε εκτενώς με τον ανάδοχο και το σημαντικό έργο που καλείται να επιτελέσει, ενώ ο Διονύσιος Αρεοπαγίτης τονίζει ότι πρέπει να είναι συνειδητοποιημένος χριστιανός. Όπως αναφέρει ο Συμεών Θεσσαλονίκης ο ανάδοχος είναι «εγγυητής εις Χριστόν».

Έως τον 4ο αι., ο ανάδοχος ήταν τού ίδιου φύλου με τον αναδεκτό, όμως μετά την σταδιακή επικράτηση τού νηπιοβαπτισμού, αυτό έπαψε να έχει σημασία. Στη Δύση, μέχρι τον 5ο αι. ανάδοχοι μπορούσαν να γίνουν και οι ίδιοι οι γονείς τού βαπτιζομένου, πράγμα που απαγόρευσε η Σύνοδος του Mainz (813). Η Εκκλησία απαγόρευσε επίσης την τέλεση γάμων μεταξύ αναδόχου και αναδεκτού, όπως και μεταξύ των μελών των δύο οικογενειών, καθώς η πνευματική συγγένεια αποτελεί κώλυμα ασυμβίβαστο με οποιαδήποτε σαρκική σχέση (ΝΓ΄ κανών εν Τρούλω Συνόδου).

Σημαντική είναι η συμβολή τού αναδόχου στην μετέπειτα πορεία τού νεοφωτίστου, καθώς εκείνος εγγυάται στην Εκκλησία για την πίστη τού νέου της μέλους. Ήδη από τον 2ο αι. μ. Χ. εμφανίζεται ο ανάδοχος, που πρέπει να είναι πρόσωπο σοβαρό, αξιοπρεπές, διάγον βίο ευσεβή, ως εκ τούτου κατάλληλο να καθοδηγήσει στην πνευματική ζωή τον βαπτιζόμενο. Το προπατορικό αμάρτημα δεν είναι κληρονομικό για τον άνθρωπο, όμως οι επιπτώσεις του είναι. Έτσι, ο φθαρτός άνθρωπος μετά την απομάκρυνση από τον Παράδεισο, έχει την ευκαιρία να αναγεννηθεί βαπτιζόμενος στο όνομα τού Τριαδικού Θεού και να αντιμετωπίσει τα πάθη τής φθαρτής φύσεώς του.

Ο νηπιοβαπτισμός, που καθιερώθηκε από τον 6ο αι., στηρίζεται στην πίστη των γονέων και τού αναδόχου και σχετίζεται με την είσοδο τού ανθρώπου από τη βρεφική - νηπιακή ηλικία στο Σώμα τής Εκκλησίας. Μέχρι τότε, οι ενήλικες που βαπτίζονταν ήσαν συνήθως εξ Ιουδαίων και Εθνικών προερχόμενοι και αφού κατηχούντο, εισέρχονταν στην Εκκλησία. Το βάπτισμα μάλιστα συχνά ελάμβανε χώρα λίγο πριν το φυσικό τέλος τής ζωής ως εξαγνισμός από τα πρότερα αμαρτήματα. Όμως, οι ίδιοι οι Χριστιανοί, με το πέρασμα των χρόνων, επέλεξαν να βαπτίσουν τα παιδιά τους και να τα αναγεννήσουν πνευματικά.

Αυτή μπορεί να είναι κάλλιστα η απάντηση σε όσους αντιτίθενται στο βάπτισμα των νηπίων, με το σκεπτικό ότι εκείνα δεν είναι σε θέση να επιλέξουν. Όπως επίσης και η ισχυρά θέση ότι κάθε γονέας οδηγεί το παιδί του σε δρόμους που ο ίδιος έχει επιλέξει. Δεν γίνεται αλλιώς. Όπως επιλέγει να το στείλει σχολείο, ξένες γλώσσες, δραστηριότητες κ.λπ., έτσι επιλέγει να το βαπτίσει. Όσον αφορά μάλιστα τους χριστιανούς γονείς που σκέφτονται κατ' αυτόν τον τρόπο, την απάντηση δίνει ο Γ' Κατηχητικός Λόγος τού Κυρίλλου Ιεροσολύμων, όπου αναφέρεται: «ει τις μη λάβη βάπτισμα, σωτηρίαν ουκ έχει».

Αναλυτικά για την επιλογή αναδόχου πρέπει να γνωρίζουμε τα εξής:

Ανάδοχοι δεν μπορούν να γίνουν σύμφωνα με τις εκκλησιαστικές και πολιτικές διατάξεις:

- 1) Οι γονείς του παιδιού. Στην αρχαία Εκκλησία επιτρεπόταν να γίνονται ανάδοχοι οι γονείς στα παιδιά τους.
- 2) Ο/Η σύζυγος τού βαπτιζομένου αποκλείεται επίσης να γίνει ανάδοχός του.
- 3) Οι αβάπτιστοι, αλλόθρησκοι ή ετερόθρησκοι.
- 4) Οι αιρετικοί και οι σχισματικοί.
- 5) Όσοι είναι αφορισμένοι.
- 6) Όσοι καταδικάστηκαν για βαριά ηθικά παραπτώματα.
- 7) Όσοι δεν έχουν συνείδηση των πράξεων τους και γενικά τα άτομα μειωμένης αντίληψης ή τα μικρά παιδιά.
- 8) Οι κληρικοί όλων των βαθμών ιεροσύνης και οι μοναχοί· μόνο σε περίπτωση επείγουσας ανάγκης μπορεί να γίνει εξαίρεση ως προς τους τελευταίους, κατόπιν άδειας της προϊσταμένης εκκλησιαστικής αρχής.
- 9) Όσοι λόγω σκανδαλώδους βίου έχουν περιπέσει σε ανυποληψία.
- 10) Τα νομικά πρόσωπα
- 11) Όσοι έχουν συνάψει πολιτικό γάμο (απόφαση 20-1-1982 τής Ιεραρχίας τής Εκκλησίας τής Ελλάδος), καθώς δεν είναι δυνατόν να δέχονται ένα μυστήριο και να απορρίπτουν ένα άλλο.

Κλείνοντας, μην ξεχνάμε ότι ψυχολογικά, το παιδί «δένεται» με τον ανάδοχο, με το νονό του και τον αποζητά! Ο νονός οφείλει να αναλάβει την διαπαιδαγώγηση τού πνευματικού τέκνου μαζί με τούς γονείς του, βοηθώντας στην πνευματική καλλιέργεια και σωστή ανατροφή με ηθικές αξίες. Οι υποχρεώσεις τού αναδόχου δεν είναι -δεν πρέπει να είναι- μόνον η προσφορά δώρων και λαμπάδας (αν κι έχει σπουδαίο συμβολισμό η λαμπάδα) αλλά η ουσιαστική επικοινωνία με το παιδί. Κάτι που θα το ακολουθεί σε όλη την υπόλοιπη ζωή του.

<http://bit.ly/2uurwuO>